

Eerste team wint weer

De titel suggereert dat deze derde teamwinst op rij een soort verrassing is. Nou, dat is ook wel zo. De onderlinge verschillen tussen de teams zijn heel klein, op Bergen op Zoom 2 na, dat (op papier) te goed is. Welnu, dat team kwam deze ronde niet verder dan een 4-4 tegen Souburg 2, onze tegenstander in de volgende ronde.

Een scorebordjournalist zal wellicht opmerken dat onze drie (ook nog eens magere) zeges tegen de drie ploegen zijn behaald die op de onderste drie plaatsen staan. En dat klopt natuurlijk.

De kritische journalist zal ook melden dat we een tactische opstelling hadden wat voor ons niet gebruikelijk is. Onze twee laagst gerate spelers (als je de ratingloze Jan Dieleman op 7 niet meetelt) zaten op 1 en 2. Het klopt dat het positioneren van Leon Zweedijk op 1 tactisch was. Zelf was ik al een paar keer hard van het bord geveegd door Jan Schuurmans; ik kreeg gewoon geen grip op zijn 1. e4. De gedachte was dat we tegenover Jan iemand moesten zetten met een onorthodoxe speelstijl. Leon en Corné Harmsen kwamen daarvoor in aanmerking. Wat Leon had voorbereid zullen we nooit weten, want Jan opende met 1. c4.

Dat Ad van Klinken op 2 zat had niets met tactiek te maken, maar met griep van Eric Clarisse. Op zaterdagmorgen bleek dat Eric niet kon spelen en in plaats van de hele opstelling om te gooien nam Ad plaats op de plek die we voor Eric in gedachten hadden.

Maar tegen onze gewoonte in hadden we dus één tactische zet. Of dat perfide is weet ik niet. Ik wist ook niet meer precies wat "perfide" betekent. Normaal zou ik het dan onze huis-latinist Ton van Vliet vragen, maar tsja, die speelt op zaterdagen voor Bergen op Zoom. Met mijn twee jaar gymnasium bedacht ik me nog wel dat "fide" iets met vertrouwen te maken zou hebben (en niks met de FIDE) en "per", tsja, dat ken ik wel, maar ik kon beide woorden niet aan elkaar geknoopt krijgen. Ik wist wel dat "perfide" niet goed is, in elk geval niet goed klonk. Het komt (wikipedia) van het latijnse "perfidus" en dat betekent "trouweloos" of "onbeschaamd". En dat willen we niet zijn, dus we beloven beterschap. Sorry Ben, op je verslag is overigens niets aan te merken: [schaakgenootschap](#)

Ons oorspronkelijke speelplan was simpel: Leon zou op onorthodoxe wijze zijn huid duur verkopen tegen 2100+-er Schuurmans, Eric zou gewoon remise spelen, Riny Westveer en Peter van der Borgt zouden op 3 en 4 samen een punt pakken en op de onderste 4 borden zouden we 3 punten bij elkaar harken, zodat we voor de derde keer op rij met $4\frac{1}{2} - 3\frac{1}{2}$ zouden winnen. Geen gek speelplan, en het kwam ook nog een eind uit.

In welke volgorde het ging weet ik niet meer, maar op een gegeven moment stond het 2-2 door zeges van Peter en Ruben de Bruijn en nederlagen van Leon en Riny.

Laten we met **Riny Westveer** beginnen. Riny was niet okselfris en zijn stelling was dat ook al snel niet. Dat is het eigenlijk wel.

Leon Zweedijk werd niet weggespeeld. Dat was de winst ten opzichte van mijn partijen tegen Schuurmans (die zich verbaasde over onze enorme schaakbibliotheek; tsja, waar een klein dorpscluppie niet groot in kan zijn). Maar uiteindelijk was het niveauverschil te groot.

Leon liet in deze stelling een mooie kans liggen om remise te maken:

Leon heeft in de opening een pion geofferd voor spel. Leon kan nu de geofferde pion terugwinnen, want pion d5 staat vier keer aangevallen en maar twee keer gedekt. Wit heeft net met 17. Dd2-e2 zijn dame uit de penning gehaald en wil dameafruil afdwingen. Dat wil Leon ook wel. Maar hoe? Eerst slaan op d5 en terugslaan op h5 met het paard of eerst zelf de dame slaan? Dat laatste ziet er zo logisch uit: je eigen paard komt niet aan de rand te staan en de pion win je toch terug. Leon slaat dan ook bijna à tempo op e2, waarna het witte paard via e2 op d4 komt en daar zo sterk wordt dat Leon er wordt afgetikt zoals ik hiervoor ook al twee keer door Jan er af getikt ben.

Peter van der Borgt had verwacht tegen Ted van Eck te moeten. Dat was goed ingeschat, maar de voorbereiding was toch mager. Ik kon alleen maar (hele) oude partijen van Ted vinden. Wij hebben nu eenmaal geen Grochal in ons midden die dat “pluggen” als geen ander beheerst. Hij had ongetwijfeld ook geweten dat Schuurmans geswitcht was naar het Engels, zodat Leon zich niet voor Jan (met de korte achternaam, niet Schuurmans) had hoeven voor te bereiden.

De partij ontwikkelde zich al snel in een voor mij onbekende (maar wel prettige) richting.

Zwart heeft net 11.....Pg4 gespeeld. En dat was niet slim. Ik had me voorgenomen dat ik bij elke zet naar het pionoffer d5-d6 zou kijken nadat de dames op de e-lijn waren beland. Hier was het bingo. Ik moest wel even rekenen:

- Na 12....Dxd6 zou 13. Pb5 dodelijk zijn.
- Na 12.....De6 zou 13. Pg5 dodelijk zijn.

Best leuk dat op elke damezet een soortgelijke paardzet dodelijk zou zijn. Na 12.....De8 of 12....Df6 zou 13. Lg5+ dodelijk zijn.

Ik was zo gebiologeerd door die paard-symmetrie dat ik na het gespeelde 12....Dxd6 helemaal niet zag dat 13. Ld4+ met torenwinst simpeler was dan 13. Pb5, De7 14. Pc7+, Kd8 15. Pxa8, Pxe3 16. Dxe3, Dxe3 17. fxe3. Ik had nu een toren voor een pion, maar dat paard op a8 deed niks en mogelijk ging die zelfs verloren en zou ik na slaan op b6 een kwaliteit voor staan, maar een beroerde pion op e3 hebben.

Zo ver kwam het niet. Ik kon alles pareren en zelfs met een familieschaak nog een kwaliteit winnen. Die won ik overigens niet, want Ted gaf op.

Ruben de Bruijn zorgde met zwart spelend voor de 2-2. Dat ik niks van schaken snap werd me duidelijk toen ik de evaluatie van de engine zag bij deze partij. Mijn gevoel zei dat de openingsfase voor wit was, maar de engine denkt er echt helemaal anders over. Verder wist Ruben, toen hij uit de problemen was die ik dacht dat hij had, een mooie aanval over de a-lijn te produceren waar wit verkeerd op reageerde.

Wit speelde hier 24. Pe2 en dat is niet goed, want veld a2 is nu ongedekt. Ruben speelde (uiteeraard) 24.....axb4 en na 25. Pxd4 (axb4 is natuurlijk fout vanwege 25....Ta2), bxa3 26. Pxc6 (ziet er leuk uit, maar is ook een teken van wanhoop), bxc6 en zwart staat gewoon een mooie vrijpion voor.

Ruben kon het verder simpel uitspelen, maar toch werd het hem nog even moeilijk gemaakt toen wit in deze stelling

40. h3 speelde. Ruben dacht (40^e zet, dus van enige tijdnoed zal sprake zijn geweest) dat het na 40....gxh3 41. Tf7+, Kg5 (verplicht, want slaan is pat) 42. Tf5+ remise door pat zou worden. Dat is niet zo, want na 42.....gxf5 (of exf5) heeft wit weer een zet: slaan met de e-pion op f5. Maar goed, Ruben

ging voor "safe" en sloeg niet op h3, maar speelde 40....Te1+, waarbij (een kniesoor die daar op let) 40....g3 gewoon mat-in-2 was. Deed er verder niet toe, want na zwarts 40° zet gaf wit op. Een belangrijk punt, ook voor de rest van het team.

Vanaf dat moment ontwikkelden de partijen op de bord 6, 7 en 8 steeds meer de goede richting op (lees: een vol punt) en ook Ad op bord 2 leek op remise af te stevenen.

Corné Harmsen zette ons op voorsprong en die zag ik ook niet direct aan komen.

Het vierde bordpunt kwam van invaller (Lennard Duynkerke was niet beschikbaar) **Jan Dieleman**. Het leek me dat zijn tegenstander, gezien de stand, met voor beiden weinig tijd op de klok, een winstpoging deed die niet meer had kunnen opleveren dan remise. Dat was ook zo. Even later, in deze stelling

Deed wit nog een winstpoging met 42. Ke4. Was het wel een winstpoging of dacht hij dat "alles" remise was. Dit niet in elk geval, want Jan antwoordt met 42.....Kb6 en plots staat wit helemaal verloren. Na 43. Kd3 (als je dan toch voor de winst gaat speel dan je f-pion op; niet dat dat het verlies kunnen voorkomen, maar toch), Ka5 44. Kc3, Ka4 staakte wit de strijd: de c-pion gaat verloren dan is de partij niet meer te redden.

Prima debuut van Jan in het eerste.

Toen was de teamwinst wel zeker, want **Rinus den Hollander** stond in een lopereindspel een pion voor en de andere pionnen stonden zo dat zwart echt niet meer kon winnen. Rinus speelde rustig en risicoloos door en behaalde zijn derde zege op rij: 5-2 dus.

Na een symmetrische opening ging Rinus' sympathieke tegenstander (en RSG's teamleider) de fout in: hij liet Rinus met zijn dame binnenvallen op b7. En dat niet alleen, die dame viel ook nog eens twee onvoldoende gedekte pionnen aan.

En toen gebeurde er iets raars. Niet dat zwart 18.....Te8 speelde, maar wel dat Rinus daarna niet de pion op a6 sloeg, maar met zijn paard terug naar e3 ging. Waar was Rinus bang voor?

Dus Rinus toch maar een mailtje gestuurd waar ik het volgende antwoord op kreeg: *Een heel interessante vraag waarom ik dan niet de meest logische zet doet. Ik denk dat ik hier verwachtte het initiatief te kunnen verliezen na het slaan op a6 en dacht:*

- *die pion win ik toch wel als ik de b-lijn vast in handen heb;*
- *het behouden van de b-lijn is hier heel belangrijk;*
- *een mogelijk paardoffer van zwart op d3 gaan mij veel denktijd kosten;*
- *mijn loper op g2 is beresterk.*

Die gedachten gingen toen wel allemaal door mijn hoofd, al is het lastig om het denkproces van dat moment te reproduceren. En ik had op dat moment (natuurlijk 😊) ook al weer veel tijd verbruikt. Dus maar het zekere voor het onzekere genomen en een andere voortzetting gekozen.

Maar goed, zetten later ging die pion op a6 er toch aan en in een (door beide partijen niet altijd even goed gespeeld) eindspel wist Rinus zich in een echt helemaal gewonnen positie te manoeuvreren.

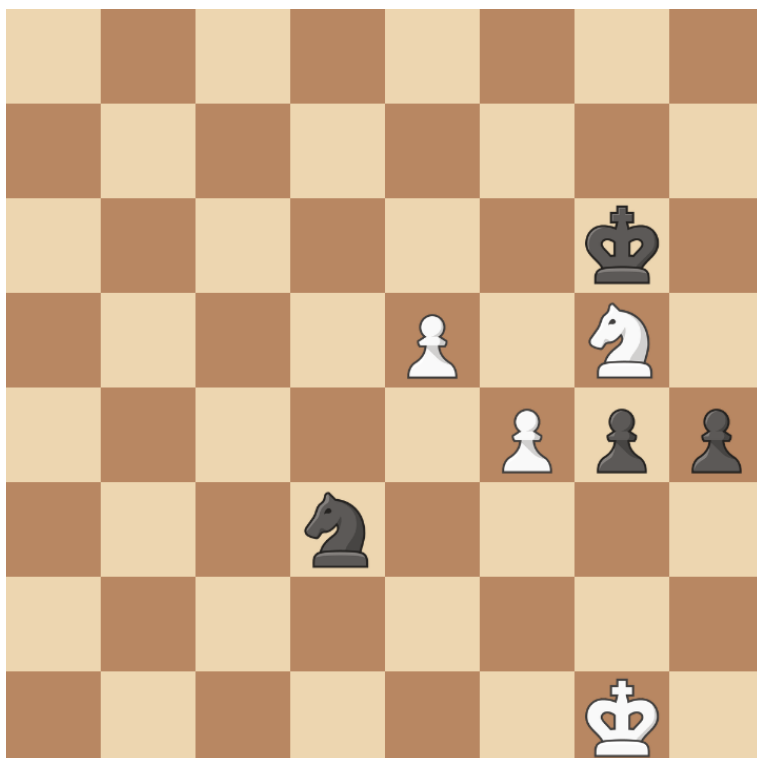
Helaas kon **Ad van Klinken** de zeker ogende remise tegen zijn veel sterkere tegenstander niet over de streep trekken.

In de opening stond Ad gevoelsmatig geweldig:

Zo'n beroerde dubbelpion moet toch wel heel slecht zijn. Nou, dat valt wel mee, omdat het bijna niet lukt die aan te vallen, ook al omdat de dames van het bord zijn. Er ontspoon zich een erg positioneel gevecht, leidend tot een paardeneindspel met allebei een paard en vier pionnen. Die vier werden er twee.

Ad meldt over dit eindspel: *Tot zet 53 bleef het remise-achtig. Na zet 53 was mijn batterijtje een eind leeg en speelde ik achter elkaar 4 zwakke zetten. Toch nog verloren. Op zich geen schande gezien het ratingverschil, maar remise (met hier en daar winstkansen) was een betere uitslag geweest.*

Hier had Ad 57. e6 kunnen spelen. Dat was wellicht ook zijn bedoeling, maar zag hij plots leeuwen en beren. Na het gespeelde 57. Pe4, Pxf4 was het snel voorbij.

Na 57. e6 had kunnen volgen: 57....Kf6, want op elke andere zet loopt de e-pion door en wint wit nog. En na het prachtige 58. f5 is het gewoon remise. Zwart mag die f-pion natuurlijk niet slaan en het paard al evenmin. Natuurlijk kan zwart zijn paard erbij halen, bijvoorbeeld 58....Pc5, maar dan volgt 59. Ph7+, Ke7 60. Pg5 en zwart komt niet verder. Tsja, zie dat maar eens, na bijna zestig zetten en met niet meer heel veel tijd op de klok.

Gedetailleerde uitslag:

<u>De Zwarte Dame 1</u>	Rating	<u>RSG 1</u>	Rating	<u>Ronde 3</u>
<u>Zweedijk, L.J.A. (Leon)</u>	1712	<u>Schuurmans, J. (Jan)</u>	2101	0 - 1
<u>Klinken van, A. (Ad)</u>	1711	<u>Naalden, M. (Marc)</u>	1916	0 - 1
<u>Westveer, M.C.A. (Riny)</u>	1933	<u>Schumacher, A. (Arco)</u>	1922	0 - 1
<u>Borgt van der, P.B.F. (Peter)</u>	1942	<u>Eck van, T.N. (Ted)</u>	1860	1 - 0
<u>Bruijn de, R.T. (Ruben)</u>	1842	<u>Laar van de, A.J.M. (André)</u>	1640	1 - 0
<u>Harmsen, E.C. (Corné)</u>	1849	<u>Smits, C.I. (Jacques)</u>	1694	1 - 0
<u>Dieleman, J.G.A. (Jan)</u>	0	<u>Kloosterboer, N.C.W. (Nico)</u>	1753	1 - 0
<u>Hollander den, R. (Rinus)</u>	1744	<u>Cartens, U.L.M. (Ben)</u>	1701	1 - 0
Gemiddelde Rating:	1819	Gemiddelde Rating:	1823	5-3

O ja: weet u welke ratings achter de namen van de spelers staan? Natuurlijk weet u dat: de KNSB-ratings. En dat is logisch ook; het is immers de KNSB-competitie. Nu zijn er toch lieden (of in elk geval eentje, laten we hem de fictieve initialen YT geven) die dit niet logisch vinden en zich er ook keer op keer druk over maken, want in hun YT's ogen is er maar één rating die telt: de FIDE-rating. Waarom is mij onduidelijk, want de doelstelling van een rating is om een indicatie te geven van het niveau van een schaker. Er zijn in Nederland meer schakers met een KNSB-rating dan een FIDE-rating en als ze beide ratings hebben is de KNSB-rating gebaseerd op meer partijen, dus betrouwbaarder.

Als je dus een partijtje hebt gespeeld in de KNSB-competitie is het gewoon fijn dat je weet welk niveau je tegenstander had. Dan is de KNSB-rating gewoon de beste en dus de meest voor de hand liggende indicator. Zo speelden er zaterdag bij DZD 1 en DZD 2 drie DZD-ers mee zonder KNSB-rating (één senior en twee jeugdspelers). Die behaalden 2 ½e punt tegen spelers met ratings tussen de 1601 en 1753. Stel dat je de FIDE-ratings hanteert zouden er nog meer ratingloze spelers hebben gespeeld en bij DZD 2 ook nog een paar waarvan de FIDE-rating nog veel te onbetrouwbaar is.

Bij De Zwarte Dame hebben van de 32 seniorleden er 4 geen KNSB-rating en 15 geen FIDE-rating. Ben benieuwd of YT in zijn verslagen nadere duiding gaat geven van zijn fascinatie met de FIDE-rating.

Waar YT zich dan weer nooit druk over maakt is de achterstelling van ploegen in de 5e en 6e klasse, namelijk dat die maar 7 rondes spelen (want 8 teams in een klasse) in plaats van 9 rondes (want 10 teams) die de teams spelen in de hogere klassen. Eén van de onderbonden heeft dit aangekaart. Maar de KNSB is helaas onvermurwbaar, want wil een 7e klasse invoeren. En dat gaat moeilijker als je in de laagste klassen ook met poules van 10 teams gaat werken, want dan worden reisafstanden groter. Die snap ik.

Nu is het voorstel van de KNSB om al vanaf het volgend seizoen een 7^e klasse in te voeren. Gezien het huidige aantal teams in de 5^e en 6^e klasse lijkt me dat veel te vroeg. Dat leidt ertoe dat “de piramide” (hoe lager de klasse hoe meer teams er in spelen), waar nu aan de onderkant al geen sprake van is, aan die onderkant juist smaller wordt en dat dus juist in de lagere klassen er minder teams zijn dus grotere reisafstanden.

De KNSB zit dat anders en als ik de vergaderstukken voor de Ledenraad mag geloven is het belangrijkste argument om een 7^e klasse in te voeren en in de laagste drie klassen met poules van 8 te blijven spelen *Het huidige beleid is gericht op invoering van de 7e klasse*. Zo lust ik er nog wel eentje. Je voert in 2017 als proef iets in (de uitbreiding van de KNSB-competitie), je meldt dan dat je op termijn misschien ook wel een 7^e klasse wilt invoeren en plots is dat “beleid” (zoiets zou alleen onze voormalige minister -ik ben beleid- Faber kunnen bedenken).

Gelukkig voor DZD 1 hebben we nu al drie keer gewonnen en lijkt degradatie ver weg, maar dit zijn de degradatieregels voor de 5^e klas (als zaterdag besloten wordt die 7^e klasse in te voeren): *de nummers 7 en 8 en de vijf slechtste nummers 6 degraderen naar de 6e klasse*.

Voor het tweede team is het nog zotter: *de nummers 5, 6, 7 en 8 degraderen naar de 7e klasse*. De helft dus. Moeten we nu met ons tweede team nu plots ook alleen nog maar met ons sterkste team gaan spelen? Of vinden we degradatie wel prima, zodat we de jeugd op een voor hen beter niveau kunnen laten wennen aan partijen met een klassiek tempo? Geen idee.

Peter van der Borgt